

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני י"א כסלו תש"פ | דף היומי בבלי: גדה מז.

דף היומי בהלכה: מסעיף ט' עד סעיף י"א.

מוסר: שמירת הלשון - שער התבונה פרק ט"ז 'הג"ה ונוכל' עד סוף פרק ט"ז.
קנין חכמה הלימוד השבועי: חובת הלבבות שער אהבת ה' פרק ב עד פרק ג

ירושה פתאומית ושידוך בלתי צפוי - סיפורים אמיתיים מנפלאות ההשגחה | האיש העצוב מרחוב צפניה בירושלים | 1778

על דא ועל הא

**בעבר התגוררתי ברחוב צפניה בירושלים.
יום אחד ראיתי אדם עומד ברחוב ועל פניו
ניכר שהוא מוטרד ואף שרוי בדיכאון. ניגשתי
אליו ושאלתי: מדוע פניך רעים היום?**

מאוצרותיו של הגאון רבי אליעזר טורק שליט"א

פעם הייתי חומק ויוצא כדי לצפות במשחקי הכדורגל.
"והנה כיום, בסופו של דבר, אני נמצא כאן כל יום ומביט
על האברכים בדרכם לכולל או בחזרתם מהכולל, ובידם גמרות,
שולחן ערוך, טור וספרי הלכה, והם שחים זה עם זה בלימוד
בריתחא דאורייתא. ואני מביט על עצמי ושואל - מה יצא ממני?
ליבי נצבט בקרבי, ביודעי שכל חברי יצאו תלמידי חכמים, וממני
לא יצא כלום..."

כך אמר לי אותו אדם כשדמעות חונקות את גרונו. הוא לא
הפנים שרק לימוד התורה הקדושה נותן סיפוק והצלחה בחיים,
וגילה באיחור שכל דמיונות היצר לא הובילו אותו לשום מקום.
לאחר עשרות שנים הוא נותר באותו מקום מבלי להתקדם.

זוהי גשמיות במיטבה וזוהי מהותה. כל מה שיש ליצר להציע
הוא עטיפה יפה, מגרה, שכולה דמיון וכזב. רק למעשה רוחני יש
תוכן אמיתי, ואין תחליף לתחושת סיפוק של עבודת ה'. כל מי
שיושב ולומד שעה ברציפות, כבר מרגיש את העונג והסיפוק הכי
אמיתיים שקיימים בעולם.

שמעתי דבר נפלא מהגאון רבי ישראל זיכרמן שליט"א,

כל הפרסומת ששוטפת היום את החוצות מבוססת על הדמיון.
אם תעשה כך וכך - תהיה מאושר. אם לא תיסע לנופש פלוני, הרי
זו 'החמצה לכל החיים!' לא פחות. אם תאכל את החטיף החדש
- אתה תרגיש... וכן הלאה והלאה. והאמת שהכל היא חיצוניות
וחיצוניות, והכל בלוף אחד גדול, שמגלים את השקרים שלו רק
אם מנסים חלילה לראות מה יש לו להציע.

בעבר התגוררתי ברחוב צפניה בירושלים, האזור שם כולו
מלא ישיבות ומוסדות תורה לרוב. יום אחד ראיתי אדם מבוגר
שגר עמנו בשכנות עומד ברחוב באפס מעש, ועל פניו ניכר שהוא
מוטרד מאד ואף שרוי בדיכאון מסוים. ניגשתי אליו ושאלתי:
מדוע פניך רעים היום?

התשובה שהשיב לי, צריכה להיות לקח נוקב לאלו הנכנעים
ליצרם. הוא סיפר לי כך:

"הייתי בחור כישירוני בישיבת טעלז, היו לי כל האפשרויות
לגדול תלמיד-חכם מבחינת כשרונות והבנה, וגם הייתי מקובל
ומוערך. ממול הישיבה היה מגרש כדורגל, ולצערי נמשכתי מאד
לשם; אך לא העזתי ללכת על חשבון הסדרים, אך בכל זאת מדי

הם נמצאים על מקומם זמן רב מבלי לנוע ממקום אחד למשנהו. אך 'יושבי קרנות', אלו המחפשים את סיפוקם מהנאות העולם הזה החולפות ועוברות, חשים כל העת חוסר סיפוק, ומנסים ללכת מקרן זוית זו לקרן זוית אחרת כדי לחפש הנאה ואינם מוצאים. כך יוצא שבמסגרת נסיונותיהם למצוא את שאהבה נפשם הם יושבים בקרנות רבות. על כן נאמר בהם לשון רבים. רק התורה היא שמעניקה לאדם את סיפוקו האמיתי, הנאות העולם הזה אמנם נראות מפתות יותר, מושכות יותר, אך לאמיתו של דבר אין אושר ושמחה ברת קיום מלבד התורה!
(מתוך אוצרותיהם אמלא)

רבה של אחוזת ברכפלד, בשם עמוד ההוראה רבנו מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, שהסביר במתיקות נפלאה את דיוק נוסח התפילה של רבי נחוניא בן הקנה, המובא בגמרא (ברכות כח, ב): "מודה אני לפניך... ששמת חלקי מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקי מיושבי קרנות".

דקדק הרב אלישיב, מדוע ב'יושבי בית המדרש' נאמר לשון יחיד - 'בית מדרש', ואילו ב'יושבי קרנות' נאמר לשון רבים ולא 'מיושבי קרן'? אלא, הסביר הרב אלישיב כך: יושבי בית המדרש שמחים בעמלם, מרוצים מחייהם ומסופקים מהדרך שבחרו לעצמם, לכן

הסיפור היומי

במשך כל הדרך חזרה לניו-יורק התאוננו ההורים על הנסיעה הארוכה שהייתה לשווא, כאשר בנם מחזקם שהכל לטובה. אף אחד מהם לא ידע שבכל אותו זמן יושב שם מישהו ומקשיב...

הישועה שצמחה מתוך האכזבה

עבורם, שהרי כל מאי דעביד רחמנא לטב עביד. והנה כעבור ימים אחדים בא אותו בחור בברית האירוסין בשעה טובה ומוצלחת, ונלקח לחתן אצל... אותו אברך אשר הסיעם ברכבו למונטריאול הלך וחזור! מה אירע? אברך זה שמע את שיחת ההורים עם בנם בחוזרם לביתם, וכראותו את חוזק נפשו של הבחור באמונה עזה ותמימה - שלא נשבר לבו בקרבו, ולא זו בלבד אלא שהוא תקיף באמונתו ב'טופח על מנת להטפוח', עד שחזק את הוריו בעוז ותעצומות - על כן מיד בהגיעו לביתו שלח שדכן שידבר בו נכבדות עבור בתו, ואכן תוך כמה ימים נגמר הדבר בכי טוב. ללמדך כמה סיבב הקב"ה כדי להביא את השידוך האמיתי לידי גמר, שישא הבחור חן וחסד לפני אותו אברך. ונמצא שדווקא מתוך הקושי צמחה ישועתו.

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: מעשה שהיה בשנת תשע"ד בערב חג השבועות, בבחור ממשפחה ידועה בניו יורק שהגיע זה מכבר לפרק האיש מקדש אך עדיין לא זכה לקיימו בפועל, ובאחד הימים דיברו בו נכבדות עם משפחה הדרה במונטריאול שבקנדה.

נסע הבחור יחד עם ההורים למונטריאול - נסיעה שארכה כשש שעות לערך, ברכבו של אברך הדר בווייליאמסבורג, אך לדאבון לבם לא יצא מאומה מכל השידוך הזה והם חזרו לביתם בפחי נפש.

במשך כל הדרך חזרה התאוננו ההורים על מר גורלם ועל שכך אירע להם... ומאיך היה בנם הבחור מחזקם בדברי עידוד באמונה ובטחון כי הכל משמים ממעל, ובעזה"ש"ת נמצא שידוך הרבה יותר טוב, וכל הנסיעה לשם היתה כדי שתצא מכך טובה

(באר הפרשה חיי שרה תש"פ)

אולי הסיפור שלך?
יגרום ליהודי להתחיל דף היומי!
שלח את סיפורך ל- Info@dirshu.co.il ותזכה שבזכותך עוד יהודים יתחילו ללמוד דף היומי

**לאחר שוויתרנו על הפיצויים ותרמנו את הכסף
לבית הכנסת, אמרתי בהלצה: מי יודע אם לא נשמע
עכשיו על איזו ירושה שקיבלנו או משהו כזה... והנה
לאחר יומיים מתקשרת חמותי ובפיה בשורה...**

סיפור אמיתי על נפלאות ההשגחה

ועוד באותו מעמד תרמנו חזרה את מלוא הסכום לבית הכנסת, ובזה יצאנו ידי חובת כל הצדדים ויכולנו להגיש לבית המשפט מסמך אמיתי ללא שקר שאכן קבלנו את הפיצויים מבית הכנסת, מה שחייב את חברת הביטוח להעביר לנו את חלקה.

התרומה לבית הכנסת היתה במוצ"ש. אחרי הדברים האלו אמרתי לאשתי בהלצה: לכי תדעי אם לא נשמע מאיזו ירושה של סבתא או משהו דומה... נפלאים דרכי ה'!!!

יומיים אחרי התקשרה חמותי וסיפרה לאשתי אודות סבתא שנפטרה לפני כמה וכמה שנים ועכשיו סיימו למכור את הדירה, וברצונה לחלק את הירושה בין כל הילדים שעכשיו זקוקים לכסף מחמת שמחנתנים ילדים וכו'...

ביום חמישי כבר הועבר הסכום לחשבון הבנק שלנו, כמעט בדיוק אותו סכום שוויתרנו עליו לבית הכנסת... ובטוחים אנו שעוד נראה ישועות רבות בזכות הוויתור הזה, אלא שאיני מסוגל להמתין מלפרסם את הסיפור עם כל הישועות, אז אני מזדרז לספר את מה שכבר אפשר, ונתחזק יחדיו באמונה וביטחון וביטחון שהרבה דרכים למקום ומי ששומע לי אינו מפסיד...

(טיב הקהילה פרשת ויצא תש"פ)

מספר בעל המעשה הרב ח' ז': הגשנו תביעה לחברת הביטוח על פציעה חמורה שנגרמה לזוגתי שתחי' מספסל שהתקפל על רגלה באמצע אירוע משפחתי. בהתדיין הנושא בבית המשפט (על פי היתר ב"ד), טענו מחברת הביטוח כי בית הכנסת הסמוך אלינו אשם בכך ועליו לשאת בהוצאות הנזק שנגרם לנו, שכן את הספסלים שאלנו מבית הכנסת.

לאחר דין ודברים הוחלט כי אכן בית הכנסת יישא בחלק קטן מהפיצויים, אך ברוב הפיצוי תחויב חברת הביטוח - אך לא לפני שנקבל את הכסף מבית הכנסת. שוחחתי עם אשתי ואמרתי לה כי ליבי נוקפני לקחת כסף מההקדש, ובפרט שלאמיתו של דבר הם לא אשמים בכלום ורק הליבשו עליהם את התיק כדי לחמוק מתשלום. לאחר ניתוח העניין, ולמרות שאנו זקוקים לממון, החלטנו יחדיו לבל ניקח את הכסף מבית הכנסת וה' יגמלנו מאוצרו הטוב ללא כל ספק.

'אומר ועושה!' - תיכף יצרנו קשר עם הגבאים ועדכננו אותם בדבר הוויתור שלנו על הפיצויים מצידם. הם הגיעו אלינו עם מלוא סכום הפיצוי, וחתמנו שקיבלנו את כל הפיצויים כנדרש,

יהלומים מגדולי ישראל

**"קר עכשיו בחוץ" - אמר הרבי לבחור שביקש
ללוותו כדי לשוחח עמו - "לך קודם ללבוש מעיל".
וכאשר הבחין שהוא מהסס, הוסיף: "אל תדאג,
אני אחכה לך, ואף אחד לא יתפוס את מקומך"...**

עובדות על מידותיהם הנאצלות של גדולי ישראל מפי הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א

מעמד החליט לנצל את ההזדמנות ללוות את הרבי, ומיד נחפז וניגש אל הרבי כדי ללוותו.

כאשר קרב אליו, שאל אותו הרבי: "האם לא קר לך?" השיב ר' בנימין ואמר: "לא". אמר לו הרבי: "כתיב (תהלים ט"ו, ב'): 'ודובר אמת בלבבו'. וכך צריכים לומר: באמת קר, אך זה לא מעניין אותי"...

סיפר לי ידידי הרה"ג ר' בנימין פליישר שליט"א דומ"צ וויזשניץ בבורו פארק, שבשנות בחרותו ישב פעם אחת בבית המדרש במאנסי ולמד, ובאותו זמן ישב גם מרן הגה"ק מוויזשניץ ולמד בבית המדרש.

לפתע הבחין איך שהרבי סוגר את הספר שבו למד, ומתחיל ללכת לביתו בלא שום גבאי או משב"ק. מספר ר' בנימין שבאותו

שום דבר, אמר הרבי שבהיותו באכסניה היא צריכה לעבוד קשה, כי מגיעים לכאן הרבה אנשים, ועל כן צריכים לשלם לה במיוחד על זה.

בדרכו של הרבי החוצה, המתינה שם המשרתת הגויה, וכשעבר לידה אמרה בקול: "יישר כח גדול רבי!"... וה'אמרי חיים' - כשעיניו עצומות - נענע בראשו לעברה...

סיפר לי הרה"ח ר' חיים מאיר אוביץ הי"ו מראשי מערכת 'קשר איתן' דחסידי וויז'ניץ, שביום ב' דר"ה שנת תש"פ, אכל אורח אחד מאירופה בבית מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א - על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק - בחדר שע"י חדרו. כשהרבי עבר שם הבחין באורח זה, ושאל אותו אם יש לו הכל, והשיב האורח שהיו לו חלה ודגים ובשר (מכלל הן אתה שומע לאו - שמרק לא היה לו...).

אח"כ בעת עריכת השולחן של נעילת החג דר"ה, שבו השתתפו אלפי חסידים, שלח לו הרבי שיריים את כל צלחת המרק שלו, ושלח לומר לו ש"זה לא שיריים"...

מספרים שבאותו לילה שנדחתה הטיסה של הרבי לארה"ב (יום ג' פרשת וירא תש"פ), והוא חזר משדה התעופה בלוד למעונו בבני ברק, נכנסו אליו כמה אברכים לכבד אותו בסנדקאות לברית של ילדיהם שתתקיים למחרת. כששמע הרבי את רצונם, אמר להם: "הרי לא ידעתם שאהיה כאן, ובוודאי כבר כיבדתם מישהו אחר בסנדקאות, ואם כן לא שייך לקחת מהם את הכיבוד".

האברכים לא רצו לוותר כל כך מהר, ואמרו הרבי: "היות והרבי כאן, כולם מוחלים ומוותרים ורוצים שהרבי יהיה הסנדק", אך הרבי עמד על דבריו ואמר להם: "הלא בודאי כיבדתם איזה סבא או יהודי חשוב, ולאחר שכיבדו לא שייך לקחת ממנו את הכיבוד". וכך היה - בכל הבריתות שהתקיימו ביום שלמחרת בבית מדרשו, לא היה הרבי סנדק...

וסיפר לי הרה"ח ר' נטע בריזל שליט"א מחשובי חסידי וויז'ניץ, שסיפר לו אחד, שבאותו לילה שהרבי חזר לביתו, הוא נכנס אליו וביקש לכבדו בסנדקאות בברית של נכדו שתתקיים למחרת. שאל אותו הרבי: "איך אתה יכול לכבד אותי בברית של נכד?" השיב החסיד: "הרי כיבדו אותי בסנדקאות, ואני מכבד את הרבי להיות הסנדק". אמר לו הרבי: "אה, זאת אומרת שכיון שכיבדו אותך הרי זה שייך אליך ואתה מכבד אותי... נו, עכשיו זה שייך לי, ואני מכבד אותך להיות הסנדק"...

(נועם שיח ויצא תש"פ)

ואכן תיכף ומיד נענה ר' בנימין ואמר: "אכן קר לי, אך זה לא מעניין אותי"... ועדיין הרבי לא נרגע ואמר לו: כתוב (דברים ד', ט"ו): "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם, ומפני שכעת קר, תלך ללבוש מעיל. וכאשר הבחין הרבי שהוא עדיין מהסס בדבר, ולא ניחא ליה ללכת כעת ללבוש מעיל, אמר לו: "לך ללבוש מעיל, ואני אחכה לך. ואל תדאג, אף אחד לא יתפוס את מקומך"...

סיפר מרן האדמו"ר מוויז'ניץ שליט"א - על ישראל הדרתו בקרית וויז'ניץ בני ברק - שכאשר בא הרה"ח ר' מנחם אליעזר מוזס הי"ו אל הגה"ק מקלויזנבורג זי"ע להזכיר את כ"ק מרן ה'אמרי חיים' זי"ע לרפואה (אחר ר"ה תשכ"ה בו נפל ה'אמרי חיים' למשכב), אמר לו ר' מנחם אליעזר שהוא חושש שאירע כך לרבי מחמת עין הרע. כששמע הרבי מקלויזנבורג את ההשערה, אמר לו: "שמע נא ואספר לך סיפור נפלא שבדידי הוי עובדא", וכך סיפר:

"כשהעתיקתי את דירתי מארצות הברית לארץ הקודש, חזרתי אחר מקום מתאים לבסס שם קהילת חסידים, לבנות בית מדרש ומוסדות ובנייני מגורים. כשהופעתי אצל ה'אמרי חיים' זי"ע, הרציתי לפניו את מבוקשי לקבוע את משכני כאן בבני ברק, והציע לי לקבוע משכני ברחוב עזרא (היכן שלימים נבנתה קרית נדבורנא).

"שאלתי את ה'אמרי חיים': וכי אין חשש שמא יבואו החסידים לידי תחרות?... שלל ה'אמרי חיים' את דבריי ואמר לי: 'אדרבה, תקבעו משכנכם כאן ואל תחששו. אם יתרבו משפיעי תורה וחסידות בעיר, אזי יתרבו גם חסידים השואפים לקבל ולקנות תורה וחסידות, וכמאמר העולם - 'אז ס'איז דא אסאך קרעטשמארע'ס איז דא אסאך טרינקערס' [כשיש הרבה בתי מזיגה, אזי ישנם גם הרבה שותים]..."

כל זאת סיפר כאמור הגה"ק מקלויזנבורג לר' מנחם אליעזר מוזס, והוסיף ואמר: "הנה כתיב (משלי כ"ב, ט') 'טוב עין הוא יבורך', ואחר שראינו טוב עינו של האדמו"ר מוויז'ניץ, ודאי אשר אין עין הרע שולטת בו!"...

סיפר יהודי המתגורר בלונדון, שאביו היה לפני הרבה שנים בעל האכסניה של כ"ק מרן בעל ה'אמרי חיים' מוויז'ניץ זי"ע בעיר וויען, וסיפר, שפעם אחת בטרם צאת ה'אמרי חיים' מבית האכסניה, מסר לאביו סכום הגון של כסף באמרו שיתן את הכסף למשרתת הגויה שעבדה שם בבית. וכשהשיב לו אביו שהמשרתת מקבלת סכום קבוע כל חודש על עבודתה ואין צריכים לשלם לה

קבל את גיליון 'לקראת שבת' ישירות למייל שלח מייל: dirshu@dirshu.co.il

הכנסתי חמשה שקלים למכונת פחיות שתיה ויצאו שתיים במקום אחת - מה הדין?

משולחנו של הרה"ג רבי מרדכי הלוי שוורצבורד שליט"א מורה הוראה 'נאות שמחה' - מודיעין עילית

להודיעו בטלפון ולשמור עבורו את הפחית. ואף שאינו משתמר, אינו בכלל יאוש, כיון שזה יאוש שלא מדעת. אכן, אם מצוי תקלות כאלו במכונה, יתכן שנחשב יאוש, כעין מה שאמרו בגמ' בפרק אלו מציאות על תאנים, שרגילות היא שנושרות כמה מהן ונחשב יאוש מדעת. ויש לפלפל.

שאלה: הכנסתי חמשה שקלים למכונת פחיות ויצאו שתי פחיות. האם מותר לי לקחת את שתיהן כדין הפקר, או שצריך להשאיר אחת? או שמא אני מחויב בהשבת אבדה ועלי לשמור את הפחית עבור בעל המכונה?
תשובה: כיון שהפחיות שייכות לבעל המכונה, אסור לקחת פחית שיצאה מחמת תקלה שהרי היא שייכת לבעל המכונה, ויש

הרב **מאיר שפרנר** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/2

הרב **אליהו אורנשטיין** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית
שלוחה 2/1

הרב **אפרים סגל** שליט"א
הדף היומי בבלי • עברית-אידיש
שלוחה 2/3-4

הרב **אריה זילברשטיין** שליט"א
הדף היומי בהלכה • עברית
שלוחה 1

הרב **יוסף ברגר** שליט"א
ווארט עם סיפור בראי הפרשה
שלוחה 7

הרב **מרדכי שלמה פריינד** שליט"א
הדף היומי בהלכה • אידיש
שלוחה 1/3/1

הרב **אברהם פוקס** שליט"א
הפּוּתח בכל יום - המייל היומי של דרשו
שלוחה 3

הר' **שלום יכנס ואברהם פוקס** שליט"א
לקראת שבת מלכתא
סיפורים ופנינים מפרשת השבוע
שלוחה 7

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

חייגו: *4992 או 077-2222-666

איזו תערובת אסורה באכילה מחמת החשש שיבשלו אותה?

מדאורייתא אף כשכמות ההיתר מהווה רוב בתערובת, כיון שאף ההיתר יש בו מטעם האיסור; ולכן, מדרבנן, אף ללא בישול, אין האיסור בטל אלא כאשר כמות ההיתר היא פי שישים מכמות האיסור, שאז אף יבשלו את התערובת, אין בכוח האיסור להתפשט בכל ההיתר, והאיסור בטל.

אבל בתערובת מין במינו, היות שאף אם יבשלו את התערובת אין משמעות לטעם האיסור, שהרי מדובר במין זהה - האיסור בטל ברוב אף מדרבנן.

[משנ"ב תמו, צג, ושעה"צ קמד; וראה עו"ש ט]

בתערובת יבשה של איסור והיתר, מדאורייתא די בכך שכמות ההיתר מהווה רוב לעומת האיסור, כדי שהאיסור יתבטל בתוכה. אולם מדרבנן, יש הבדל בין שני מיני תערובות: 'מין במינו', דהיינו שכל חלקי התערובת הם ממין אחד, אלא שזה אסור וזה מותר; ו'מין בשאינו מינו', דהיינו שהאיסור הוא ממין אחד, וההיתר ממין אחר.

בתערובת מין בשאינו מינו, אם יבשלו את התערובת היבשה, יתן מין האיסור טעם במין ההיתר, והואיל ו'טעם כעיקר', כלומר, טעם האיסור נחשב כאיסור עצמו - התערובת תהיה אסורה

כלי פסח שהתערב בהם כלי חמץ - האם מותר להשתמש בהם בפסח?

ולהלכה - נחלקו הפוסקים: יש אומרים שהלכה כדעת המחמירים, והתערובת אסורה אף בהנאה. ויש אומרים שלענין אכילה הלכה כדעת המחמירים, אך לענין הנאה, הלכה כדעת המקלים.

ועוד נחלקו הפוסקים, אם לדעת המחמירים יש להחמיר גם כשהתערב בתערובת דבר שאינו חמץ מצד עצמו, אלא רק בלוע בו טעם חמץ; ולדעת רוב הפוסקים יש להחמיר גם באופן זה. ועל פי דעת פוסקים אלו, יש להחמיר גם בכלי פסח שהתערב בהם כלי חמץ, שלא להשתמש בכל הכלים בפסח.

[שו"ע תמו, ט, משנ"ב צג-צה, ושעה"צ קמו, קמו, קמט וקנ; וראה עו"ש ט; ביאורים ומוספים דרשו, 136 ו'138]

בהמשך לאמור: כפי שלמדנו, חכמינו ז"ל החמירו באיסור חמץ בפסח, שכאשר הוא מתערב בדבר היתר, התערובת נאסרת באכילה אף כאשר מדובר ב'משהו' חמץ, שאינו נותן טעם בתערובת.

ונחלקו הראשונים אם איסור זה אמור גם לגבי תערובת יבשה: יש אומרים שכשם שהחמירו בתערובת נוזלית, כך החמירו בתערובת יבשה. אבל יש אומרים שלא החמירו אלא בתערובת נוזלית, שהחמץ נותן טעם בתערובת, והחמירו אפילו ב'משהו' שנותן טעם; אבל בתערובת יבשה לא החמירו, ואפילו בתערובת של 'מין בשאינו מינו'.

מהי הסיבה שטעם 'פגום' אינו אוסר תערובת באכילה?

את הטעם הפגום בתערובת בכוונה תחילה, משום שהוא מעונין בתערובת זו, אסור לאוכלה.

ולדעת הרמ"א, טעם פגום לא פקע איסורו; אלא שבשאר האיסורים, היות ואין בכוחו לתת טעם 'משובח' בתערובת, אין לו חשיבות והוא בטל ברוב, אבל בחמץ, היות ואפילו 'משהו' נידון כ'נותן טעם', אף 'משהו' של טעם פגום נידון כנותן טעם. וטעם 'פגום' שהתערב בתערובת לפני הפסח - לכל הדעות אינו 'חוזר ונעור' בפסח לאסור את התערובת.

[שו"ע תמו, י, משנ"ב צו-צז, ושעה"צ קנב; ביאורים ומוספים דרשו, 140 ו'142]

כאמור, חכמינו ז"ל החמירו באיסור חמץ בפסח, שכאשר הוא מתערב בדבר היתר, התערובת נאסרת באכילה אף כאשר מדובר ב'משהו' חמץ, שאינו נותן טעם בתערובת.

ונחלקו הפוסקים אם איסור זה אמור גם בחמץ שהוא 'נותן טעם לפגם', כגון כלי שבישלו בו חמץ, ולאחר יותר מעשרים וארבע שעות בישלו בו מאכל אחר, וטעם החמץ הבלוע בכלי ויוצא בעת הבישול נחשב כטעם 'פגום':

לדעת השולחן ערוך, לא החמירו חכמים אלא בטעם שיש עליו 'שם' איסור, אבל טעם פגום אין בו איסור כלל. אולם, אם ערב

* מאכל 'חריף' שנחתך לפני הפסח בסכין שבלוע בה טעם חמץ, אם יש בנפח המאכל הנחתך פי שישים מנפח הסכין, טעם החמץ 'בטל' בתוכו. ואם חתכו בה מספר מאכלים חריפים, שכל אחד מהם אין די בנפחו כדי 'לבטל' את טעם החמץ, ואחר כך בישראל יחד, לפני הפסח - יש אומרים שהבישול מצרף את כולם כדי לבטל את הטעם; ויש שמחמירים בדבר, וכן עיקר ההלכה.
* מאכל שבלוע בו טעם חמץ, אשר השרוהו במים במשך עשרים וארבע שעות, ואחר כך סיננו את המים מהמאכל - אם הסינון התבצע לפני הפסח, ויש בהם פי שישים מטעם החמץ, הטעם 'בטל' בהם, והם מותרים בשתייה בפסח.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם צריך לעשות 'עירוב חצרות' ליום טוב?

אולם, ביום טוב אין איסור מלאכת הוצאה, ולכן, מעיקר הדין לא נדרש עבדו עירוב חצרות; אך כתבו הפוסקים, שכאשר עושים עירוב חצרות לכל שבתות השנה, כנהוג במקומות רבים, יש לכלול בו גם את הימים טובים, כדי להתיר הוצאה שלא לצורך כלל, האסורה ביום טוב, ולדעת רוב הראשונים איסורה מדאורייתא.

[שו"ע תטז, ד-ה, ומשנ"ב ל-לא; ביאורים ומוספים דרשו, 10; ביה"ל תקיח, א, ד"ה מתוך]

יום הכיפורים, דינו כשבת, דהיינו שאסורות בו כל ל"ט המלאכות אף לצורך 'אוכל נפש'; ובכללן - מלאכת 'הבערה', ומלאכת 'הוצאה'. ומכיון שמלאכת הוצאה אסורה בו, צריכים לערב עבדו 'עירוב חצרות'. ולמרות שהמזון של עירוב החצרות אינו ראוי לאכילה לגדולים ביום הכיפורים, די בכך שהוא ראוי לקטנים, שאינם מצווים באיסור האכילה של יום הכיפורים אפילו מדרבנן.

הלוח היומי

י"א בכסלו | רבי יעקב יצחק ב"ר יקותיאל זלמן הלוי לנדא זצ"ל, אב"ד דוקלא ופרשבורג, בעל אמרי רב רבי ומעייני הישועה

יארצייט:

תקמ"ג: רבי יעקב יצחק ב"ר יקותיאל זלמן הלוי לנדא זצ"ל, אב"ד דוקלא ופרשבורג, בעל אמרי רב רבי ומעייני הישועה.
תקמ"ז: רבי שמחה ב"ר צבי הירש אשכנזי מדעסוי זצ"ל, אב"ד לנצה, סקול ועוד ובעל הגהות הש"ס.
תרכ"ב: רבי יחיאל ב"ר אהרן הלר זצ"ל, אב"ד סובאלק ופלונגיאן ובעל עמודי אור וקינה לדוד.
תרנ"ב: רבי יואל צבי ב"ר שמעון ראטה זצ"ל, אב"ד חוסט, אופאלוי, ברזנא ועוד ובעל בית היוצ"ר.

מתי אסור לשדכן להרבות בשבחו של המדובר משום איסור אבק לשון הרע?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי ב'חפץ חיים'

שדכן הרוצה להרבות בשבח צד אחד בפני הצד השני, כתב הגר"ש דבליצקי (זה השלחן ח"א עמ' סד) שמותר לו להרבות בשבח [כשהוא אמת], שבאופן זה אין חשש שיסיים דבריו בגנאי. אלא שבאופן שהשומע מכיר את המדובר אין להרבות בשבח מפני שיתכן שיאמר לו 'מדוע אתה מרבה בשבח'. לדבר עם אומן אודות בני אומנותו, כתב בשמירת הלשון (שער התבונה פ"ג) שאף כשאינו אומר עליו גנאי או שבח נכון מאד להיזהר מלדבר כלל. והוסיף, שאם מוכרח לדבר עמו אודותיו, יקצר את עמידתו עמו כדי שלא ייגרר לספר לשון הרע. כתב הספר חסידים (ס"ו סד) שאין לשבח עשיר בפני עשיר אחר, אכן לשבח ירא שמים בפני ירא שמים אחר כתב שם שמותר, מפני שהשומע שמח בדבר ואינו מתקנא בו אלא מוסיף חכמה ואומר אעשה כמעשיו.

אחד האופנים של איסור אבק לשון הרע, שמזכיר ה'חפץ חיים' בכלל ט' מהלכות לשון הרע סעיף א', הוא להרבות בשבח של אדם אפילו שלא באוזני שונאיו [אך באוזני שונאיו אסור לדבר אפילו קצת בשבח].
בביאורים ומוספים מביאים פרטים שונים בגדר איסור זה, ונזכיר כאן חלקם:
גדר ריבוי שבת, יש שכתב (נתיבות חיים) שהוא דוקא כשלפי הנסיבות נראה הדבר כזר בעיני השומעים או בעיני המספר בעצמו, אבל לשבח שבח גדול שהולם את האיש ההוא בעיני השומעים ולא נראה בעיניהם כדבר מוזר, מותר.
אם לא מרבה בשבח, רק שמשבח בכמה מעלות שיש בו, ומדבריו ניכר שהוא חסר בשאר המעלות שלא הזכרו, התבאר בבאמ"ח (ס"ק ה) שאף זה אסור משום אבק לשון הרע.

אסור לעשות מלאכה בעודו מברך.

(שו"ע או"ח סימן קצא סעיף ג)

מפני שנראה שמברך בדרך עראי ומקרה, ואפילו תשמיש קל אסור לעשות, ואין צריך לומר שלא יעסוק בדבר שצריך לשים לבו אליו.

(משנ"ב שם ס"ק ה)

נשתדל בשעת הברכה שלא להתעסק כלל בשום עסק